

פתיחה לפרק "הבונה"

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת בְּחַרְיֵשׁ וּבְקִצִיר תִּשְׁבֹּת-
(שמות לד. כא)

בעיה שניה היא מציאת השיעורים המינימליים
(מן התורה) בשתי המלאכות, שיש בהם כדי
לחייב את העובר עליהם בקרבן חטאת, וכיצד
הם נקבעים.

במלאכת הכותב יש בעיות נוספות; מן הצורך
להגדיר: מה הוא אופן הכתיבה הראוי, כלומר:
באיזו צורה ובאיזה אופן נעשית מלאכת
הכתיבה ועוד: מהו השיעור הקובע את החיוב
בכתיבה בשבת. ועוד: עצם מלאכת הכתיבה,
האם כוללת היא עשיית סימן ושרטוט כלשהם,
או דוקא כתיבת אותיות או צורות מסויימות.
ועוד: האם כל חמרי הכתיבה וכל מיני
הכתיבה שווים לענין חיוב במלאכה זו? בעיות
אלה, בעיקר, הן המתבררות בפרק "הבונה".

פרק זה הוא הראשון לפרקי המסכת העוסקים
בפירוט אחדות משלושים ותשע המלאכות
האסורות בשבת ובבירורן. בפרק זה עיקר הדיון
הוא בשלש מלאכות: הבונה, החורש, והכותב.
מלאכות הבונה והחורש כבר נתבארו בחלקן
בפרק השביעי ("כלל גדול"), ובפרק זה נדונות
בעיקר שתי שאלות המתייחסות למלאכות
אלה. הראשונה: מה הן תולדותיהן הרגילות
של המלאכות הללו. לאמור: מה הן המלאכות
לפרטיהן הנכללות בהגדרה המקיפה של אבות
המלאכות הללו, של הבונה ושל החורש. שהרי
אבות המלאכה אפשר להגדירם בצורות שונות:
בדרך מצומצמת ומדוייקת, או בהגדרה כוללת
יותר, שיש בה פרטים הרבה, ויש לברר מה הן
המלאכות הכלולות בתוך תחומי האבות הללו.